

B I U L E T Y N I N F O R M A C Y J N Y

III Niemiecko-Polskie Sympozjum Naukowe „Mechanics of Inelastic Solids and Structures”, Bad Honnef (RFN)

W dniach 9 - 15 września 1984 roku w miejscowości Bad Honnef (RFN) odbyło się trzecie niemiecko-polskie sympozjum naukowe z zakresu mechaniki, obejmujące zagadnienia mechaniki niesprężystych ciał stałych i konstrukcji. Sympozja te odbywają się co trzy lata (dwa poprzednie miały miejsce kolejno w Warszawie oraz także w Bad Honnef), a ich celem jest utrzymanie współpracy naukowej (oraz rozszerzenie zakresu tej współpracy) między specjalistami z Polski i RFN zajmującymi się mechaniką ciał niesprężystych. Warto nadmienić, że ze strony polskiej inicjatorem tych spotkań był, niedawno zmarły, prof. Antoni Sawczuk, którego działalność organizacyjna i szerokie międzynarodowe kontakty naukowe przyczyniły się zarówno do pomyślnego przebiegu poprzednich sympozjów, jak i do realizacji sympozjum w bieżącym roku. W sympozjum tym strona polska była reprezentowana przez 29 osób, w tym: 18 osób z PAN, 8 osób z różnych polskich politechnik, 2 osoby z WAT oraz jedna osoba (piszący to sprawozdanie) z Uniwersytetu Warszawskiego. Strona RFN-owska była reprezentowana przez 28 osób, z większości czołowych ośrodków naukowych z zakresu mechaniki w RFN. Na sympozjum wygłoszono łącznie 47 referatów; po każdym referacie odbywała się dyskusja. Poziom naukowy zdecydowanej większości referatów był wysoki, co świadczy o starannej selekcji prac zgłoszonych do sympozjum, tak ze strony polskiej, jak i niemieckiej. Tematyka prac obejmowała problemy: pęknięcia, zniszczenia, pełzania, modelowania konstytutywnego, stabilności, plastyczności, dynamiki oraz rozchodzenia się fal w ośrodkach niesprężystych. Szereg prac było rezultatem już uprzednio nawiązanych kontaktów naukowych między pracownikami nauki obu krajów. Na uwagę zasługuje doskonała organizacja samego sympozjum. Referowane tam prace mają zostać opublikowane w osobnym numerze Archiwum Mechaniki Stosowanej.

Czesław Woźniak

V-te Polsko-Francuskie Sympozjum Nielineowe Zagadnienia Mechaniki, (Rydzyna k. Leszna, 25 - 30.VI.1984 r.)

Istotne przedsięwzięcia mające na celu rozwój mechaniki w Polsce podejmuje i realizuje Komitet Mechaniki PAN. Jedną z form działalności tego Komitetu jest organizowanie międzynarodowych i dwustronnych spotkań naukowych. Świadczą o tym dobitnie odbyte dotychczas sympozja: polsko-brytyjskie, polsko-francuskie, polsko-radzieckie, polsko-szwedzkie, polsko-włoskie oraz sympozja na temat mechaniki niesprężystych ośrodków i konstrukcji organizowane przez mechaników polskich i zachodnio-niemieckich.

Poprzednie, IV Sympozjum Polsko-Francuskie odbyło się w roku 1980 w Marsylii. Tradycyjnie już sympozja polsko-francuskie odbywają się co trzy lata, na zmianę w Polsce i we Francji.

Sympozjum odbyło się w Ośrodku Stowarzyszenia Inżynierów i Mechaników Polskich w Rydzynie k. Leszna. Ośrodek ten mieści się w pięknym pałacu, pamiętającym czasy króla Stanisława Leszczyńskiego.

Wszystkie dotychczasowe sympozja polsko-francuskie odbywały się pod patronatem W. Nowackiego z PAN-u i P. Germain, będącego Secrétaire Perpétuel de l'Académie des Sciences. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego V Sympozjum był W. K. Nowacki, sekretarz naukowy Komitetu Mechaniki PAN. W skład Komitetu Organizacyjnego wchodził: W. Szczepiński, przewodniczący Komitetu Mechaniki PAN i M. Życzkowski z Politechniki Krakowskiej. Sekretarzem był J. J. Telega z Instytutu Podstawowych Pro-

bleniów Techniki PAN. Przewodniczącym delegacji francuskiej był J. M. Pierrard z Instytutu Mechaniki w Grenoble. W sposób istotny do zorganizowania Sympozjum przyczynił się Zakład Teorii Konstrukcji IPPT PAN oraz International Centre for Mechanical Sciences (Udine, Włochy).

W obradach wzięło udział 51 uczestników z wielu ośrodków naukowych, co uwydatnia znaczenie, jakie obydwie strony przywiązywały do tego przedsięwzięcia. Uczestników z Polski było 35 (Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, Instytut Geofizyki PAN, Politechnika Krakowska, Politechnika Łódzka, Uniwersytet Warszawski, Wojskowa Akademia Techniczna). Z Francji wzięło udział 16 osób (Institut de Mécanique de Grenoble, Electricité de France — Département Mécanique et Modeles Numeriques (Clamart), Ecole Polytechnique (Palaiseau), Université Pierre et Marie Curie (Paris), Université de Franche-Comté (Besançon), Université des Sciences et Technique du Languedoc (Montpellier), Laboratoire de Mécanique et Technologie — ENSET (Cachan), Institut National Polytechnique de Grenoble, Ecole Centrale de Lyon). Jednym z uczestników był doktorant z Wietnamu, który w ostatnich latach przygotowywał doktorat w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN.

W imieniu Komitetu Organizacyjnego uczestników powitał jego przewodniczący, W. K. Nowacki. Następnie głos zabrał, w imieniu Komitetu Mechaniki PAN, W. Szczepiński. Podkreślił on ważność kontaktów naukowych mechaników polskich i francuskich, czego jednym z dowodów jest i to, już piąte z kolei, sympozjum. Sporo uwagi poświęcił zmarłym ostatnio dwóm wybitnym uczonym: J. Mandelowi z Francji i A. Sawczukowi z Polski. Ten ostatni był aktywnym organizatorem sympozjów polsko-francuskich od samego ich początku, czyli od 1971 roku. W imieniu strony francuskiej na rozpoczęcie obrad głos zabrał przewodniczący delegacji francuskiej, J. M. Pierrard. Omówił on zwięźle rolę tych sympozjów oraz podkreślił żywe kontakty naukowe istniejące pomiędzy różnymi ośrodkami francuskimi i polskimi.

W czasie Sympozjum wygłoszono 42 referaty, w tym sześć 45-cio minutowych, a pozostałe 25-cio minutowe, z tego 10 referatów w języku francuskim, a 32 — w jęz. angielskim. Trzy referaty były wspólne, polsko-francuskie; ponadto przedstawiono jeden referat polsko-niemiecki i jeden polsko-wietnamski. Obrady podzielono na 7 sesji, a problematyka poruszona w czasie Sympozjum dotyczyła: zniszczenia, uszkodzenia, pęknięcia, stowarzyszonej i niestowarzyszonej plastyczności przy małych i dużych odkształceniach, lepkoplastyczności, lepkosprężystości, homogenizacji rozmaitych ośrodków o strukturze periodycznej i quasi-periodycznej, ośrodków ziarnistych i mechaników gruntów, tomografii, zagadnień unilateralnych i kontaktowych, propagacji fal w ośrodkach nieliniowych, cieczy nie-newtonowskich, nośności granicznej i optymalizacji.

Pierwszą sesję otworzył 45-cio minutowy referat P. Suqueta (Montpellier) na temat plastyczności silnie niejednorodnych ośrodków, przy czym przedyskutowano głównie niejednorodności periodyczne i quasi-periodyczne przy zastosowaniu metod homogenizacji. Drugi 45-cio minutowy referat wygłosił H. Petryk (Warszawa), który na bazie wprowadzonego przez siebie kryterium stateczności procesu deformacji przedstawił wynikające stąd, dosyć silne, ograniczenia na związki konstytutywne dla ośrodków plastycznych.

W czasie obrad wszystkie dyskusje, oczywiście te oficjalne, odbywały się tuż po wygłoszeniu referatu. Podczas pierwszej, najkrótszej sesji głos zabrało 4 uczestników (6 wypowiedzi), którzy prosili o wyjaśnienia, komentowali i uzupełniali wygłoszone referaty, a czasem krytykowali przedstawione rezultaty. Było tak przez cały czas trwania obrad.

P. Perzyna (Warszawa) rozpoczął sesję drugą 45-cio minutowym referatem dotyczącym lokalizacji odkształceń plastycznych i zjawiska zniszczenia jako szczególnych etapów procesów niesprężystego płynięcia. Dwa dalsze referaty dotyczyły: jakościowej analizy jednowymiarowego równania ewolucji, opisującego zachowanie się pokrytyczne i zniszczenie ciał dyssypatywnych (P. Perzyna, A. Drabik — Warszawa), trzech typów bifurkacji w ośrodkach geologicznych i ziarnistych modelowanych jako materiały niestandardowe, czyli materiały o niestowarzyszonym prawie płynięcia (B. Loret — Palaiseau). Pozostałe cztery referaty wiązały się z różnymi zagadnieniami homogenizacji (uśredniania); w szczególności prace te dotyczyły: związków konstytutywnych dla ośrodka plastycznego ze wzmocnieniem otrzymanych na bazie prostego micromechanizmu Franka-Reada (D. Leguillon — Paris), makroskopowego związku konstytutywnego opisującego kompozyt z uszkodzeniami w przypadku uproszczonego opisu kontaktu pomiędzy matrycą a włóknami (D. Leguillon, F. Léné — Paris), dynamicznej analizy kompozytu sprężystego o strukturze periodycznej w przypadku gdy długość fali jest znacznie większa od charakterystycznego wymiaru okresu (J. L. Auriault, G. Bonnet — Grenoble), liniowo-sprężystego ośrodka splekanego w przypadku periodycznego

go rozkładu szczelin (W. S. Barański, O. Gajl — Łódź). W dyskusji zabrało głos 9 uczestników (18 wypowiedzi i komentarzy).

Trzecią sesję otworzył 45-cio minutowy referat na temat konstrukcji niesprężystych poddanych obciążeniom zmiennym, przy czym omówiono również zagadnienie śrutowania, które sprowadzono do problemu dynamicznego przystosowania (G. Inglebert — Palaiseau). W następnym referacie, przedstawionym przez W. Szczepińskiego (Warszawa), omówiono teoretyczne i doświadczalne wyniki badania modeli opisujących zniszczenie ciągliwc materiałów plastycznych w przypadku regularnego układu szczelin. Referat Q. S. Nguyena (Palaiseau) i M. Potier-Ferry'ego (Paris) stanowił próbę jednolitego podejścia do opisu niestateczności plastycznej i zagadnienia rozciągania szczelin. Cztery pozostałe referaty przedstawione w trakcie tej sesji poświęcone były zagadnieniom unilateralnym i kontaktowym. W szczególności przedstawiono: teorię nośności granicznej w przypadku jednostronnych warunków brzegowych z tarcie*m* i bez tarcia, przy czym subbróźniczkowe prawo tarcia dopuszcza anizotropię i niewypukłość warunku plastyczności (J. J. Telega — Warszawa), problemy istnienia i jednoznaczności rozwiązania zagadnienia quasi-statycznej ewolucji dla ciał liniowo-sprężystych w przypadku nieliniowo-lepkiego prawa tarcia (C. Licht — Montpellier), sformułowanie dualne w sensie Mosco — w postaci nierówności quasi-wariacyjnej — dla zagadnienia Signoriniego z ogólnym prawem tarcia dla ośrodka liniowo-sprężystego oraz trzy różne podejścia do formułowania zadania dualnego dla płyt von Kármána (W. Bielski, J. J. Telega — Warszawa), możliwości zastosowania analizy niestandardowej do ogólnej analizy zagadnienia sprężystości w przypadku jednostronnych więzów na naprężenia i odkształcenia oraz zastosowanie operatorów maksymalnie monotonicznych do dowodu istnienia rozwiązań dla takich zagadnień (Cz. Woźniak, Z. Naniewicz — Warszawa). W dyskusji głos zabrało 9 uczestników co dało 14 wypowiedzi.

J. Supel (Warszawa) rozpoczął sesję czwartą 45-cio minutowym referatem na temat badań doświadczalnych z zakresu kruszenia i kontaktu ziaren w ośrodkach ziarnistych. Dalsze wystąpienia dotyczyły: syntetycznej analizy związków konstytutywnych opisujących grunty (Z. Mróz — Warszawa), dynamicznego wpływu materiału ziarnistego ze zbiornika stożkowego, przy czym materiał opisywany jest przez niestowarzyszone prawo plastycznego płynięcia (J. Zawidzki — Warszawa, E. Degny — Grenoble), niektórych teoretycznych i doświadczalnych aspektów jedno- i dwuwymiarowego pelzania aluminium w warunkach podwyższonych temperatur (C. L'excellent — Besançon), pomiaru energii dyssypowanej w postaci ciepła przez sprężysto-plastyczne próbki poddane rozciąganiu w zakresie dużych odkształceń (A. Chrysochoss — Montpellier), nowszych rezultatów z zakresu geometrycznego opisu wzmocnienia plastycznego metali (M. Życzkowski, T. Kurtyka — Kraków), wpływu efektów drugiego rzędu na pokrytyczne zachowanie się konstrukcji plastycznych (M. Duszek — Warszawa). W trakcie dyskusji głos zabrało 8 uczestników (20 wypowiedzi).

Sesję piątą rozpoczął nie przewidziany w programie, przedstawiony przez G. Inglebert, referat J. F. Arrould (Palaiseau) na temat modelowania uszkodzenia w kompozytach warstwowych. Modelowanie anizotropowego uszkodzenia w betonie przedstawiono w referacie F. Sidoroffa i F. Supartono (Lyon). Cztery dalsze referaty dotyczyły: związków konstytutywnych opisujących izotropowe materiały sprężysto-plastyczne w zakresie dużych odkształceń i przy dowolnych ciśnieniach hydrostatycznych (B. Raniecki — Warszawa, Nguyen Hun Viem — Hanoi), konstrukcji powierzchni plastyczności dla monokryształów w przypadku poślizgu ołówkowego (J. L. Raphanel, J.-H. Schmitt — Grenoble), modelowania sprężenia pomiędzy starzeniem a mechanicznym zachowaniem się metali (D. Marquis, J. Dufailly — Cachan), półanalizycznej metody elementów skończonych w zastosowaniu do analizy stateczności powłok obrotowych (Y. Bamberger, Y. Merabet — Clamart). Referat A. Cagnasso, H.J. Latière'a (Marseille) i A. SAWCZUKA (Warszawa)

na temat możliwości zastosowania tomografii do pomiaru gęstości ośrodka odkształconego przedstawił R. Wojnar (Warszawa). Nie przewidzianą w programie pracę P. Beresta i Nguyen Minch Duca (Palaiseau), dotyczącą analizy ośrodka wokół wyrobiska w skale solnej modelowanej jako ośrodek sprężysto-lepkoplastyczny, przedstawił B. Loret. W dyskusji głos zabrało 10 uczestników (12 wypowiedzi).

45-cio minutowy referat na temat propagacji fal przyspieszenia w przypadku dużych odkształceń ośrodków sprężysto-plastycznych o pamięci dyskretnej, rozpoczął sesję szóstą (P. Guélin, S. Han — Grenoble; W. K. Nowacki — Warszawa; P. Pegon, B. Wack — Grenoble). Następne dwa referaty również dotyczyły zagadnień dynamicznych, a mianowicie: analizy wpływu opóźnienia plastycznego na dynamiczne płynięcie materiałów sprężysto-lepkoplastycznych (G. Bąk, A. Stolarski — Warszawa), dynamiki jednowymiarowych modeli liniowych i nieliniowych kompozytów sprężystych z uwzględnieniem solitonów (Z. We-

solowski — Warszawa). W kolejnym referacie rozpatrzono zagadnienie numerycznego modelowania procesu formowania włókien szklanych (J. R. Clermont, C. Godet, J. M. Pierrard — Grenoble). Dwa pozostałe referaty przedstawione na tej sesji dotyczyły pewnych zagadnień związanych z przepływami cieczy nielawtonowskich; i tak S. Zahorski (Warszawa) rozpatrzył dwuwymiarową warstwę graniczną dla cieczy „prawie” nieściśliwej zaś M. Gosiewski (Warszawa) — przepływ cieczy nieściśliwej w warstwie pomiędzy dwoma niewspółosiowymi walcami. W dyskusji głos zabrało 8 uczestników (10 wypowiedzi).

Ostatnią, siódmą sesję rozpoczął referat na temat metod numerycznych przydatnych w rozwiązywaniu pewnej klasy zagadnień liniowych i nieliniowych, w których czas występuje jawnie (Cz. Rymarz, I. Winnicki — Warszawa). Pozostałe referaty dotyczyły: analizy i optymalizacji ram plastycznych w przypadku pół łosowych (K. A. Sikorski, A. Borkowski — Warszawa), badań doświadczalnych nad przystosowaniem rur obciążonych ciśnieniem wewnętrznym i zmiennym polem temperaturowym (J. A. König — Warszawa, K. Leers — Hannover, O. Mahrenholtz — Hamburg), różnego rodzaju oszacowań, w tym przemieszczeń maksymalnych, dla ciał sprężysto-plastycznych przy uwzględnieniu pękania (S. Dorosz — Warszawa). Ostatni referat, nie przewidziany w programie, stanowił uzupełnienie i rozszerzenie przedstawionych na sesji piątej rezultatów dotyczących możliwości zastosowania tomografii w mechanice ciała stałego (A. Chrysochoos — Montpellier). W ramach dyskusji głos zabrało 8 uczestników.

Należy zaznaczyć, że podczas wszystkich sesji dyskusje były żywe i bardzo rzeczowe.

Na zakończenie obrad jako pierwszy głos zabrał P. Perzyna, przewodniczący ostatniej sesji, który był uczestnikiem wszystkich dotychczasowych sympozjów polsko-francuskich. Przypomniął on historię czterech poprzednich sympozjów oraz mocno podkreślił inspirującą rolę A. Sawczuka jak i jego starania o współpracę z wiodącymi ośrodkami naukowymi we Francji. Ponadto zwrócił uwagę na istotną rolę odgrywaną przez mechaników francuskich w dziedzinie badań doświadczalnych i w zastosowaniach analizy funkcjonalnej do rozwiązywania zagadnień brzegowych i początkowo-brzegowych jakie stawia współczesna mechanika ciała stałego. Jako członek Redakcji Archiwum Mechaniki Stosowanej poinformował uczestników o tym, że przewidywane jest wydanie specjalnego numeru tego czasopisma zawierającego prace przedstawione na Sympozjum. Następnie głos zabrał członek Komitetu Organizacyjnego, M. Życzkowski. Podziękował on uczestnikom za udział w Sympozjum i za stworzenie odpowiedniej do takich obrad atmosfery. Według niego, prace przedstawione w czasie obrad obejmowały następujące dziedziny: sprężystość, plastyczność, reologia, uszkodzenie, mechanikę zniszczenia, ośrodki ziarniste, metody matematyczne. Jako ostatni zabrał głos J. M. Pierrard, przewodniczący delegacji francuskiej. Przedstawił on własne impresje, bardzo pozytywne, dotyczące prac przedstawionych na Sympozjum jak i samej organizacji tego spotkania. Wspomnił o zauważalnym w ostatnich latach renesansie mechaniki francuskiej. Ze względu na istniejące trudności w rozwiązywaniu zagadnień numerycznych, polscy mechanicy zwrócili swoje zainteresowania w kierunku problemów teoretycznych i zagadnień analitycznych. Jest to jeszcze jeden powód do zacieśniania wspólnej współpracy, która w przyszłości może dać wiele interesujących rezultatów.

Józef Joachim TELEGA

Konferencje Naukowe

1. Badania Konstrukcji Budowlanych i Inżynierskich, Szklarska Poręba 1986-03- 21 i 22. Organizatorzy: Komitet Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i Politechnika Wroclawska. Adres Komitetu Organizacyjnego: Politechnika Wroclawska, Instytut Budownictwa, Plac Grunwaldzki 11, bud. C-7, p. 506, 50—370 Wroclaw.
2. European Turbulence Conference, Ecole Centrale Lyon, 1986-07-01 do 04. Adres: Professor J. Mathieu, lub Professor G. Comte-Bellot, Ecole Centrale de Lyon, Laboratoire de Mecanique des Fluides, B. P. 133, F-69131, Ecully, Cedex, France. Zgłoszenia do 15 grudnia 1985 r.

III Sympozjum Brytyjsko-Polskie z Mechaniki

W dniach od 30 marca do 2 kwietnia 1985 odbyło się w Glasgow III Sympozjum Brytyjsko-Polskie z Mechaniki (Third British-Polish Mechanics Symposium), organizowane przez Uniwersytet Strathclyde w Glasgow. Sympozja te dotyczą mechaniki ciała stałego i mechaniki konstrukcji, przy czym zasadniczym tematem omawianego sympozjum była mechanika kompozytów. Ze strony polskiej udział wzięło 11 pracowników nauki reprezentujących: IPPT PAN (8 osób), WAT (jedna osoba), Uniwersytet Warszawski (jedna osoba) i Politechnikę Łódzką (jedna osoba). Ze strony brytyjskiej udział wzięło 9 pracowników, reprezentujących uniwersytety w Nottingham (3 osoby), Glasgow (2 osoby), Bath (2 osoby) oraz Norwich i Coventry (po jednej osobie). Wygłoszono 21 referatów godzinnych lub półgodzinnych, z których trzy nie dotyczyły bezpośrednio bądź pośrednio mechaniki kompozytów. Z pośród 18 referatów na temat mechaniki kompozytów, tylko dwa omawiały wyniki prac eksperymentalnych i realizacji inżynierskich; tym samym obrady i dyskusje po referatach, jak również dyskusja okrągłego stołu poświęcona tendencjom rozwojowym mechaniki kompozytów, dotyczyły przede wszystkim zagadnień teoretycznych. Dyskusje te wykazały zbieżność kierunków badawczych nad teorią kompozytów prowadzonych w Polsce i w Wielkiej Brytanii, przy czym prowadzone prace dotyczą w większym stopniu zagadnień modelowania konstytutywnego i rozwiązywania zagadnień o znaczeniu technicznym niż zagadnień o charakterze matematycznym (matematyczna teoria homogenizacji). Dużą uwagę poświęcono zwłaszcza związkowi między mechaniką „mikro” i „makro” oraz zagadnieniom rozchodzenia się fal w materiałach lub ciałach kompozytowych.

Czesław Woźniak

Odślonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci Profesora Witolda Wierzbickiego

W uznaniu zasług Profesora Witolda Wierzbickiego w gmachu Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej została wmurowana piękna tablica pamiątkowa. Z inicjatywy profesora Jerzego Mutermilcha i szeregu osób starania w tej sprawie podjęła Rada Wydziału Inżynierii Lądowej oraz specjalnie powołany Komitet Organizacyjny. 30 stycznia 1985 r. upłynęła dwudziesta już rocznica śmierci Profesora W. Wierzbickiego — pierwszego Prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. Urząd ten piastował od chwili powstania Towarzystwa w roku 1958 do chwili śmierci.

W dniu 25 czerwca 1985 r. odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej, którego dokonała Profesor Karyna Wierzbicka-Michalska, córka Profesora. Po uroczystości odsłonięcia tablicy członkowie Rady Wydziału i liczne grono gości, złożone z przyjaciół, współpracowników i uczniów Profesora oraz osób oficjalnych uczestniczyło w specjalnym posiedzeniu Rady poświęconym pamięci Profesora Witolda Wierzbickiego. Zebranych powitał Dziekan Wydziału Docent Andrzej Gomuliński. Referat pt. *Witold Wierzbicki — Życie i Dzieło* wygłosił Profesor Jerzy Mutermilch. Krótkie przemówienia wygłosili J. M. Rektor Politechniki Warszawskiej Profesor Władysław Findeisen, Przewodniczący PTMTS Profesor Józef Wojnarowski, oraz Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Profesor Przemysław Jastrzębski. Odczytany został list od Profesora Romana Ciesielskiego, Przewodniczącego Rady Głównej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dziekan Andrzej Gomuliński wręczył wielu uczestnikom zebrania kopie pięknego medalu pamiątkowego wybitego dla uczczenia pamięci Profesora W. Wierzbickiego.

Wydrukowana została broszura pt. *Witold Wierzbicki 1890—1965* zawierająca artykuł pióra Profesora Jerzego Mutermilcha, zdjęcie portretowe Profesora Wierzbickiego, listę wyprzymowanych przez niego doktorów nauk technicznych, bibliografię publikacji i fotografię medalu pamiątkowego. Warto wspomnieć przy tej okazji że Profesor Wierzbicki opublikował artykuły o PTMTS w *Nauce Polskiej* (nr 3, 1963 s. 139—144) i w języku angielskim w *Rev. Pol. Akad. Sc.* (nr 3, 1963 s. 73—76). W *Mechanice Teoretycznej i Stosowanej* ukazała się Jego praca pt. *Katastrofa budowlana jako przypadek unormowany* 2, 1964 s. 7—34) i wspomnienie o profesorze Kazimierzu Zarankiewiczu w *Biuletynie MT i S* (1959, s. 1—3)

W ramach cyklu „sylwetki profesorów Politechniki Warszawskiej” ukazał się życiorys Profesora Witolda Wierzbickiego pióra Profesora P. Jastrzębskiego (*Prace Historyczne B. G. P. W.* nr 30). Wspomnienie pośmiertne o Profesorze Witoldzie Wierzbickim opublikowaliśmy w *Mechanice Teoretycznej i Stosowanej* wraz ze spisem prac naukowych i zdjęciem portretowym w 1/1966, s. 1—8.

Zbigniew Olesiak